

Nr 44

Jordbruksutskottets betänkande i anledning av motioner angående kommunal miljövård, m. m.

Motionerna

I motionen 1973:498 av herrar Levin (fp) och Taube (fp) hemställs att riksdagen ger det i motionen anförda Kungl. Maj:t till känna. (I motionen föreslås sådan lagändring som skulle ge vidgad befogenhet för hälsovårdsnämnd i miljövårdsfrågor.)

I motionen 1973:796 av herr Strömberg m. fl. (fp) hemställs att riksdagen hos Kungl. Maj:t begär att en utredning tillsättes med uppgift att framlägga förslag till ny lagstiftning som ersättning för hälsovårdsstadgan.

I motionen 1973:800 av fru Sundberg m. fl. (m) hemställs att riksdagen hos Kungl. Maj:t anholder om att naturvårdsverket får i uppdrag att utarbeta riktlinjer för kommunala miljövårdsprogram och att kommunerna stimuleras till fastställande av sådana program.

I motionen 1973:1420 av herr Norrby i Åkersberga m. fl. (fp) föreslås att riksdagen hos Kungl. Maj:t hemställer 1. att statliga stimulansåtgärder vidtas i syfte att utveckla alternativa modeller för kommunal miljöplanering och miljövårdsplanering, 2. att en samlad översyn görs av miljölagstiftningen med hänsyn till dess effekter för kommunal verksamhet.

Utskottet

I motionen 1973:796 hemställs att riksdagen hos Kungl. Maj:t begär att en utredning tillsätts med uppgift att framlägga förslag till ny lagstiftning som ersättning för hälsovårdsstadgan. Den nuvarande stadgan är enligt motionärernas mening otidsenlig och ett klen och vagt instrument för ambitiösa hälsovårdsnämnder, som arbetar på att förverkliga dagens uppfattning om vad som anses vara en god miljö. Motionärerna hänvisar i sammanhanget till att Riksförbundet för allmän hälsovård i en i juli förra året till cheferna för jordbruks- och socialdepartementen ställd skrivelse med skärpa framhållit vikten av att hälsovårdsstadgan omarbetas. I sistnämnda skrivelse har erinrats om att det finns många synpunkter och intressen utöver de traditionellt hygieniska, nämligen tekniska, kemiska, mikrobiologiska, ekonomiska, juridiska och samhällsorganisatoriska, som kan tillgodoses inom ramen av den traditionella hälsovårdsorganisationen med de kommunala hälsovårdsnämnderna. Den begränsade anpassning av hälsovårdsstadgan som skett till de nya lagstiftningskomplexen har enligt förbundets mening fått mycket av

provisorium över sig.

Även utskottet finner skäl tala för att bestämmelserna i hälsovårdsstadgan ses över i syfte att göra dem bättre anpassade till den lagstiftning som tillkommit på miljövårdens område sedan nuvarande hälsovårdsstadga antogs år 1958. Den framställning som berörts i motionen är f. n. föremål för överväganden inom socialdepartementet. Samtidigt har genom socialstyrelsen verkställts en enkätundersökning i frågan hos hälsovårdsnämnderna. Enligt vad utskottet erfarit torde kunna förväntas att pågående överväganden kommer att resultera i att förslag i ämnet framläggs någon gång under första halvåret 1974. Med hänsyn härtill anser utskottet inte erforderligt med något särskilt riksdagens uttalande i anledning av motionen 1973:796.

Ej heller finner utskottet tillräckliga skäl att föreslå någon riksdagens åtgärd till följd av motionen 1973:498 om vidgad befogenhet för hälsovårdsnämnd att ingripa mot miljöfarlig verksamhet. Utskottet vill framhålla att den nya miljöskyddslagen närmast synes ha inneburit en förstärkning av hälsovårdsnämndernas ställning i berörda avseende.

I vad gäller frågan om en effektivisering av kommunernas medverkan i miljövårdsarbetet vill utskottet vidare erinra om att denna fråga under senare år vid åtskilliga tillfällen aktualiserats i motioner till riksdagen. Riksdagen har vid prövningen av ifrågavarande motionsyrkanden genomgående intagit ståndpunkten att kommunerna alltjämt bör ha frihet att utforma sin organisation för handläggningen av miljövårdsfrågor efter vad som är mest praktiskt med hänsyn till de lokala förhållandena. Motionerna har i enlighet härmed inte föranlett någon riksdagens åtgärd. Det har emellertid i sammanhanget framhållits att ökade insatser otvivelaktigt är nödvändiga från kommunernas sida på miljövårdens område.

Något vägande skäl för att riksdagen nu skulle inta en ändrad ståndpunkt i hithörande spörsmål har utskottet inte kunnat finna. Nuvarande författningsbestämmelser anger den grundläggande kompetensfördelningen mellan de kommunala organen på miljövårdens område. Samtidigt föreligger frihet för kommunerna att organisera miljövårdsarbetet alltefter de lokala behoven. Denna ordning framstår som väl avpassad för kommunernas behov f. n. och för den närmaste framtiden. Detta har också tidigare bekräftats av företrädare för Kommunförbundet i samband med utskottets beredning av ett motsvarande ärende (JoU 1971:21). Som även nämnts i hithörande sammanhang har bygglagutredningen bl. a. till uppgift att överväga vilket organ som inom kommunerna skall ha huvudansvaret för den kommunala planläggningen. Utskottet vill vidare erinra om att riksdagen förra året antog förslag till riktlinjer för organisationen för en fysisk riksplanering. I sammanhanget antogs vissa lagförslag i syfte att säkra att planeringsriktlinjerna fullföljs vid den kommunala planeringen och vid beslut om lokalisering av viss industri. Vidare beslöt riksdagen vissa lagändringar för att stärka samhällets, i synnerhet kommunernas, ställning i den lokala planeringen.

Mot bakgrund av det anförda finner utskottet inte påkallat att föreslå

någon särskild riksdagens åtgärd i anledning av yrkandet i motionen 1973:800 om utarbetande genom naturvårdsverkets försorg av riktlinjer för kommunala miljövårdsprogram och de närliggande yrkandena i motionen 1973:1420 om utvecklande av modeller för kommunal miljöplanering, m. m. Utskottets ställningstagande innebär givetvis inte att utskottet vänder sig mot att naturvårdsverket biträder kommuner med utarbetande av program eller modeller för miljövårdsarbetet. Tvärtom anser utskottet självfallet det vara av värde om verket finner det möjligt att inom ramen för tilldelade resurser samverka med kommunerna i nu förevarande avseende.

Utskottet hemställer

att riksdagen

1. lämnar motionen 1973:498 utan åtgärd,
2. lämnar motionen 1973:796 utan åtgärd,
3. anser motionerna 1973:800 och 1973:1420 besvarade med vad utskottet anfört.

Stockholm den 7 november 1973

På jordbruksutskottets vägnar

NILS G. HANSSON

Närvarande: herrar Hansson i Skegrie (c), Mossberger (s), Hedin (m), Hedström (s), Jonasson (c), Magnusson i Tanum (s), Augustsson (s), fru Lindberg (s), fru Thorsson (s)*, fru Olsson i Helsingborg (c), herr Åberg (fp), fru Theorin (s), herrar Leuchovius (m)* och Strömberg (fp)*, dock att vid behandlingen av motionerna 1973:800 och 1973:1420 även herr Andersson i Storfors (s) deltagit.

* Ej närvarande vid betänkandets justering.

